

Załącznik 1 do pisma OJG.071.8.2020

Propozycje nazw ulic w Jeleniej Górze (listopad 2020)

Cieplice:

Grupa piastowskich książąt śląskich, szczególnie zasłużonych dla Jeleniej Góry oraz osób związanych z Cieplcami, szczególnie dla nich zasłużonych, znanych często szeroko w Świecie:

1. **Książę Bolesław II Rogatka** (1220-1278), książę krakowski (1241), śląski i wielkopolski (1241-1248), legnicko-głogowski (1248-1277) syn księcia Henryka II Pobożnego. 1261 r. Był pierwszym władcą, który czynił realne starania o rozwój gospodarczy Kotliny Jeleniogórskiej, m.in. promując tu osadnictwo. W 1261 r. osiedlił zakon augustianów w Cieplicach, nazwanych *Clarus Fons* (Ciepłe Źródła) – pierwsza pisemna wzmianka o tej miejscowości. Nadał liczne przywileje dla regionu, dzięki którym mógł się on rozwijać przez następne stulecia. On lub jego syn wzniesli w Jeleniej Górze zamek (na ob. Wzgórzu Bolesława III Krzywoustego).
2. **Książę Bernard Zwiny** (1253-1286), książę śląski, książę lwówecki (1281-1286), syn Bolesława Rogatki. Dbał o rozwój gospodarczy Kotliny Jeleniogórskiej. W 1281 r. nadał joannitom Cieplice, opuszczone przez augustianów. W wydanym z tej okazji dokumencie z dnia 13 VII 1281 r. Wymieniono miejscowość zwaną „Hyrzberc”, jak po raz pierwszy nazwano Jelenią Górę.
3. **Książę Bolko I Surowy** (1252-1301), książę jaworski, lwówecki, świdnicki, opiekun księstw wrocławskiego i legnickiego. Syn Bolesława Rogatki. Uznawany za wybitnego władcę, umiającego utrzymać niepodległość swego księstwa wobec potężnych sąsiadów (Czechy, Brandenburgia, Henryk IV Pronus), ale również znacznie je rozszerzyć i zadbać o rozwój gospodarczy. Dzięki niemu najbiedniejsza dotąd część Dolnego Śląska (w tym Kotlinia Jeleniogórska) mogła pod rządami jego wnuka (Bolka II) skutecznie bronić się wobec Czech. Zbudował szereg zamków chroniących południową granicę Śląska (w tym prawdopodobnie Chojnik).
Dnia 20 III 1288 r. wystawił dokument, w którym Jelenia Góra jest wymieniona po raz pierwszy jako posiadająca prawa miejskie. Dnia 16 XI 1299 r. zezwolił na budowę w Jeleniej Górze nowego młyna, co było niezwykle istotne gospodarczo.
4. **Książę Bolka II Mały** (1309-1368), książę świdnicki i jaworski, od 1346 r. także łużycki; ostatni niezależny książę piastowski Śląska, wnuk króla Władysława Łokietka i sojusznik króla Kazimierza Wielkiego.
W 1338 r. przyznał mieszczanom jeleniogórskim wyłączne prawo sprzedaży sukna, soli i słoły w Kotlinie Jeleniogórskiej. W 1345 r. zatwierdził miastu wszystkie jego przywileje, a w 1346 r. nadał specjalne uprawnienia miejscowym sukiennikom. W tym też roku sprzedał mieszczanom swoje kramy rynkowe. W 1348 r. nadał miastu niezwykle ważny przywilej – prawo mili, dające wyłączność na handel w całym dystrykcie. W 1350 nadał prawo łązni. W 1355 r. przywilej górniczy. Dbał o bezpieczeństwo na drogach, chronił kupców i przyczynił się wybitnie do rozwoju Jeleniej Góry.
5. **Księżna Agnieszka** świdnicka (1315-1392), żona księcia Bolka II Małego, po jego śmierci samodzielnie rządziła księstwem, które było ostatnim wolnym i niezależnym od Korony Czeskiej aż do jej śmierci. Potwierdziła wszystkie przywileje dla Jeleniej Góry. W 1377 r. z jej środków miasto wykupiło dziedziczne wójtostwo od osób prywatnych, stając się w pełni

- samodzielne i samorządne, a usamodzielniona Rada Miejska zaczęła w pełni decydować o losach miasta, stając się pełnoprawnym zwierzchnikiem wszystkich jego agend.
6. **Książę Henryk I Brodaty** (1165-1238) książę śląski i krakowski, jeden z najwybitniejszych władców piastowskich, dążył do zjednoczenia Polski pod jednym berłem. Niezwykle zasłużony dla rozwoju gospodarczego Śląska. Mąż św. Jadwigi i ojciec Henryka II Pobożnego.
 7. **Jerzy Kolankowski** (ur. 17.03.1915, zm. 30.07.2001 w Jeleniej Górze), absolwent Uniwersytetu we Lwowie; lekarz, doktor medycyny, od 1945 r. w Jeleniej Górze, pionier tutejszej polskiej medycyny, niezwykle zasłużony na polu dermatologii; pisarz, poeta dramaturg, jeden z założycieli w 1945 r. w Jeleniej Górze Związku Literatów Polskich. Założyciel Sudeckiego Klubu Wysokogórskiego, autor pierwszych przewodników wspinaczkowych po Karkonoszach i okolicach Jeleniej Góry, autor kilku książek o tematyce turystycznej i alpinistycznej; tłumacz literatury francuskiej; pionier GOPRu, działacz PTTK, Ligi Ochrony Przyrody, propagator turystyki narciarskiej. „Człowiek renesansu” (malował, pisał, inicjował liczne przedsięwzięcia). Programowo bezpartyjny.
 8. **Zbislaw Michniewicz** (ur. 31.07.1909 we Lwowie – zm. 31.01.1970 w Jeleniej Górze) – historyk, sfragista, archiwista, księgowy, wykładowca akademicki, muzealnik. Bezpartyjny. Od 1945 r. mieszkaniec Cieplic Śląskich-Zdroju. Długoletni kierownik Muzeum Regionalnego w Jeleniej Górze (1950-1968), którego ekspozycje przebudował i znacznie unowocześnił. Stanowczo przeciwstawiał się, trwającemu od 1948 r., wywożeniu zbiorów jeleniogórskich do innych muzeów, co udało mu się osiągnąć dopiero w 1952 r. Dzięki swojej pracy i wielkiemu zaangażowaniu doprowadził tę niewielką placówkę muzealną do rangi jednej z czołowych na Dolnym Śląsku. Prowadził rozległe badania nad przeszłością Karkonoszy i regionu jeleniogórskiego, a ich efektem były liczne artykuły w czołowych polskich czasopismach naukowych i krajoznawczych, w tym pierwsze omówienie historycznego rozwoju herbu Jeleniej Góry. Aktywny działaczem społecznym. W 1958 r. wchodził w skład Komitetu Organizacyjnego wielkich uroczystości 850-lecia Jeleniej Góry. Członek założyciel Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Jeleniogórskiej, współzałożyciel „Rocznika Jeleniogórskiego”, autor rozlicznych prelekcji i odczytów oraz popularnych artykułów w tygodniku „Nowiny Jeleniogórskie”, radny MRN w Jeleniej Górze w latach 1961-1968, gdzie był aktywnym członkiem Komisji Kultury. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Cieplicach przy ul. Jagiellońskiej.
 9. **Marian Szymanik** (1935–1983) – malarz, rzeźbiarz, nauczyciel Szkoły Rzemiosł Artystycznych w Cieplicach, twórca wielu rzeźb i kilku pomników w Jeleniej Górze, m.in. „Miecze Grunwaldzkich” w Parku Zdrojowym.
 10. **Otto Finsch** (ur. 8.08.1839 Cieplice Śląskie-Zdrój, zm. 31.01.1917 Brunszwik), ornitolog, zoolog, etnograf, etnolog, geograf, podróżnik, preparator, rysownik, pisarz, samouk z tytułem profesora nauk przyrodniczych; odkrywca nowych gatunków ptaków i owadów. Uznawany dziś za jednego z najważniejszych badaczy drugiej połowy XIX wieku, w etnologii i zoologii. Jego imię w wersji łacińskiej nadano kilku gatunkom odkrytych przez niego zwierząt, wśród nich wymarłej nowozelandzkiej kaczce ziębie (*Chenonetta finschi*) oraz licznym papugom (*Aratinga finschi*; *Amazona finschi*; *Micropsitta finschi*) i chrząszczom (*Arachnopus finschi*). Nazwę Finschhafen nosi założone przez niego miasto portowe nad morzem Salomona na Nowej Gwinei. W wielu miastach w Niemczech są ulice jego imienia. W 1976 r. nazwiskiem Finscha ochrzczono jeden z kraterów na księżycu. Do 1945 r. w Cieplicach stał poświęcony mu pomnik.
 11. **Schaffgotschowie**, jeden z najstarszych śląskich rodów szlacheckich, których główna siedziba przez wieki znajdowała się w Cieplicach Śląskich-Zdroju; właściciele Cieplic, Sobieszowa, Podgórzyna, Gryfowa Śląskiego, Świeradowa Zdroju, zamku Chojnik, dużej części Karkonoszy i Gór Izerskich. Fundatorzy i opiekunowie licznych fundacji i budowli w regionie

(pałace, kościoły, zabudowa uzdrowiska w Cieplicach, Park Zdrojowy). Związani węzami krwi ze śląskimi Piastami, uważani przez wielu niemal za Polaków, sprawujący przez wieki rozliczne ważne funkcje i urzędy na Śląsku, ich przedstawiciele działali na dworach polskich królów. Mieli ogromny wpływ na rozwój Cieplic, Sobieszowa i praktycznie całej Kotliny Jeleniogórskiej. Z ich dorobku korzystamy do dziś i korzystają z niego będą kolejne pokolenia jeleniogórzan.

12. **Cystersi** – zakon monastyczny, założony w XI wieku, jeden z najpotężniejszych na Śląsku, od 1403 do 1810 (do czasu sekularyzacji przez władze pruskie) mający swą prepozyturę w Cieplicach, gdzie do dziś pozostał po nich klasztor, kościół i wiele innych budowli oraz zabytków sztuki. Mieli ogromny wpływ na rozwój Cieplic i zagospodarowanie regionu, przenosząc tu z zachodu nowoczesne sposoby gospodarowania.
13. **Eugen Füllner**, ur. 14.02.1853 Wrocław, zm. 24.05.1925 w Cieplicach, gdzie też został pochowany na starym cmentarzu; właściciel (od 1878 r.) zakładów papierniczych (*H. Füllner Maschinnenbauanstalt Warmbrunn in Schlesien*) w Cieplicach (potem „Fampa” i PMPoland), jednego z najbardziej znanych na świecie w XIX i XX w. przedsiębiorstwa o tym profilu, którego maszyny do dziś pracują w wielu krajach. Za swoje dokonania w 1910 r. otrzymał tytuł Tajnego Radcy Handlowego, a w 1913 r. honorowe obywatelstwo Wrocławia oraz doktorat *honoris causa* tamtejszej Wyższej Szkoły Technicznej (dziś Politechnika Wrocławska). W Cieplicach ufundował dzisiejszy Park Norweski i stojący w nim pawilon; zbudował osiedle mieszkaniowe dla swoich robotników (dziś ul. Norberta Barlickiego). Angażował się w życie społeczne Cieplic, wspierając wiele inicjatyw i akcji charytatywnych. Dzięki niemu w 1902 r. wzniesiono budynek Szkoły Snycerskiej; wspierał budowę linii tramwajowej z Jeleniej Góry do Sobieszowa i Podgórzyna; stworzony przez niego park zmieniał charakter tej części Cieplic i stanowi miejsce wypoczynku do dziś.

Czarne

Osoby szczególnie zasłużone dla kultury w Jeleniej Górze w pierwszych latach po 1945 r., z dorobku których korzystamy do dziś:

1. **Eugenia Triller** (ur. 4.12.1908 w Rudki, zm. 21.09.1996 Wrocław), historyk, genealog, archiwista, bibliotekarz, badacz przeszłości regionu i polskich konstytucji sejmowych; pionier Jeleniej Góry. Ukończyła Uniwersytet we Lwowie. W sierpniu 1945 r. przyjechała do Jeleniej Góry, gdzie uruchomiła Archiwum Miejskie (pierwsze polskie archiwum na Dolnym Śląsku) oraz zgromadziła w nim (rozproszone podczas wojny) wszystkie najcenniejsze dla miasta dokumenty i akta od XIV po XX wiek. Opracowała i wydała (anonimowo) w 1946 r. pierwszą polską książkę o dziejach miasta i drugą o dziejach jego kościołów; w 1948 r. zainicjowała obchody 840-lecia Jeleniej Góry; autorka ponad 100 prac naukowych z różnych okresów historycznych; była też inicjatorką i wykonawczynią wielu innych przedsięwzięć kulturalnych w mieście, m.in.: zmian nazw ulic, przeprowadzenia badań wykopaliskowych na Wzgórzu Krzywoustego; organizowała wystawy i odczyty poświęcone dziejom Śląska; oprowadzała po mieście i okolicach gości Prezydenta Jeleniej Góry; uczestniczyła aktywnie w działalności społecznej, szczególnie w ramach Ligi Kobiet, a w latach 1947-1950 w Towarzystwie Pomocy Młodzieży Szkół Wyższych we Wrocławiu Koło w Jeleniej Górze, współtworzyła Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Jeleniej Górze. W 1958 r. doprowadziła do odzyskania zabytkowego pucharu miejskiego, skradzionego z ratusza. Od 1950 r. we Wrocławiu, gdzie była kustoszem działu rękopisów w Ossolineum. Wyłącznie dzięki jej działaniom w latach 1945-1947 zostały ocalone najstarsze i najcenniejsze zabytki kultury (wiele muzealiów), a przede wszystkim archiwalia (dziedzictwo tek ziem), dzięki którym miejscowe zbiory należą do najcenniejszych w Polsce i dzięki nim możemy poznawać przeszłość miasta i regionu.



2. **Stefan Górka**, ur. 19.08.1874 Kęty w Małopolsce, zm. 1.08.1951 Jelenia Góra, profesor matematyk, specjalista od geometrii wykreślnej; wychowanek Uniwersytetu i Politechniki we Lwowie, jak również 3 uczeni francuskich; wykładowca teŹe Politechniki i Akademii Górniczej w Krakowie; od 1945 w Jeleniej Górze, gdzie bardzo aktywnie włączył się w organizację polskiego życia kulturalnego i społecznego; Przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej (1946-1947); pierwszy z prawdziwego zdarzenia kierownik Muzeum Miejskiego w Jeleniej Górze od 1.01.1948 do 31.12.1949 r., a po upaństwowieniu tej placówki i zmianie nazwy, do 31.05.1950 r. dyrektorem Muzeum Regionalnego w Jeleniej Górze. Zabezpieczał jego zbiory, publikował na temat przeszłości ziemi jeleniogórskiej. Autor rozlicznych wykładów i prelekcji popularyzatorskich. Bezpartyjny.
3. **Stefania Domańska**, ur. 18.05.1914 Kraków, zm. 9.02.2005 Warszawa; aktorka, dyrektor teatrów i reŹyser; studia w krakowskiej Szkole Teatralnej (1932), występowała u Juliusza Osterwy, obsadzając w roli Stelki w „Fantazym” J. Słowackiego, potem w Teatrze Miejskim w Częstochowie u Iwo Galia, następnie w Teatru na Pohulance w Wilnie. W czasie wojny straciła męża zaangażowanego w konspirację. W 1944 r. przyjechała do wyzwolonego Rzeszowa, gdzie zorganizowała Teatr Ziemi Rzeszowskiej oraz Studio Dramatyczne. W 1945 r. ze swoim zespołem przyjechała do Jeleniej Góry, gdzie stworzyła pierwszy polski teatr na Ziemiach Odzyskanych, wystawiając „Zemstę” A. Fredry; tu – a wcześniej także w Rzeszowie - pod jej kierunkiem zadebiutowali wielcy ludzie teatru: Kazimierz Dejmek, Ignacy Machowski i Adam Hanuszkiewicz. Z przyczyn politycznych została jednak odsunięta od kierowania teatrem, „robiąc miejsce” dla Jerzego Waldena, skierowanego z Wrocławia przez władze wojskowe. W 1947 r. opuściła Jelenia Górę, angażując się do Teatru Wojska Polskiego w Łodzi pod dyrekcją Leona Schillera. Równocześnie studiuje reŹyserię w PWST. Występuje i reŹysuruje w wielu teatrach: w Częstochowie, Kaliszu, Łodzi, gdzie w sezonie 1954-1955 była dyrektorem Teatru Ziemi Łódzkiej; od 1959 r. w zespole artystycznym warszawskiego Teatru Narodowego pod dyrekcją Wilama Horzycy, a potem Władysława Daszewskiego, Kazimierza Dejmka i Adama Hanuszkiewicza. DuŹo reŹyserowała teŹ poza Warszawą, zwłaszcza w Olsztynie. Chętnie przyjeżdżała do Jeleniej Góry.

Goduszyn, nazwy związane z pszczelarstwem, co oddaje charakter tej części Jeleniej Góry.

1. Pszczela
2. Miodowa
3. Woskowa
4. Bartnicza
5. Plastrowa
6. Nektarowa
7. Pyłkowa
8. Matecznikowa

Sobieszów

Osoby z przeważnie kręgu kultury, znane szeroko w kraju i za granicą, mieszkające lub bardzo ściśle związane niegdyś z Jelenią Górą:

1. **Alina i Czesław Centkiewiczowie**. Duet pisarzy, polarników, niezwykle popularnych ksiąŹek okresu przedwojennego napisanych przez Czesława i wspólnych, stworzonych po 1945 r. Przedwojenny techniczna inteligencja polska, uczestnicy Powstania Warszawskiego, więźniowie niemieckich obozów pracy i koncentracyjnych w czasie II wojny światowej. W latach 1945-1950 mieszkający w Jeleniej Górze przy ul. J. Tuwima 4. Ich niezwykle popularne powieści o tematyce polarnej, to m.in.: „Odarpi, syn Egigwy”, „Opowieści spod bieguna”, „Fridtjof, co z ciebie wyrośnie?”, „Tumbo z Przylądka Dobrej



Nadziei”, „Okrutny biegun”, „Osaczeni wielkim chłodem”. Część z tych powieści powstała w Jeleniej Górze. W sumie napisali razem przeszło 30 książek, przetłumaczonych na kilkanaście języków. W czasie pobytu w Jeleniej Górze oboje byli niezwykle aktywni na polu działalności społecznej, organizując życie literackie i kulturalne. Czesław współorganizował Oddział Stowarzyszenia Energetyków Polskich. Brał aktywny udział w akcjach odczytowych i szkoleniowych. Jego prelekcje, urozmaicane slajdami, przyciągały rzesze publiczności. Działał na rzecz Polskiej YMCA. Był radnym miejskim. Alina stała się podporą Liga Kobiet i Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Udzielała się na polu walki z analfabetyzmem. Ich imieniem nazwano w Polsce kilkanaście drużyn harcerskich i kilka szkół podstawowych, a także ulic. Alina zmarła w Warszawie 11 marca 1993 roku, Czesław odszedł 10 lipca 1996 roku. Ich ciała złożono w alei zasłużonych cmentarza na Powązkach w Warszawie.

2. **Georg Bidwell**, ur. 3.05.1905 Reading (Wielka Brytania), zm. 20.06.1989 Warszawa, brytyjski pisarz powieści historycznych, głównie zbeletryzowane biografie, znaczną część życia spędził w Polsce, w tym w Przesiece i Sobótce, często odwiedzając Jelenią Górę. Walczył w II wojnie światowej w Afryce (w stopniu kapitana); w 1946 r. jako dyrektor British Council przybył do Polski; w 1948 r. ożenił się z Anną Krystyną Wirszyło i przyjął polskie obywatelstwo; pisarz niezwykle popularny w latach 60 i 70. XX w. Autor blisko 60 książek. Pochowany na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.
3. **Witold Turkiewicz**, ur. 26.02.1926 Kobryń, zm. 13.05.1993 Poznań. Artysta plastyk w dziedzinie szkła, grafiki i rysunku, muzealnik, nauczyciel; absolwent Wydziału Ceramiki i Szkła Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu (1956). Pracował początkowo jako projektant w Hucie Kryształów w Stroniu Śląskim, następnie jako nauczyciel i dyrektor w Zasadniczej Szkole Szklarskiej w Szczytnej Śląskiej. Jego dalsza kariera zawodowa związana była z muzealnictwem, pełnił funkcję dyrektora kolejno: w Muzeum Ziemi Kłodzkiej i Muzeum Filumenistycznym w Bystrzycy Kłodzkiej. W 1978 r. przeniósł się z rodziną do Jeleniej Góry, zamieszkał w Cieplicach. Tu poświęcił się twórczości w dziedzinie szkła artystycznego, grafiki i rysunku. Ceniony jako artysta i działacz na polu kultury; liczne wystawy, plenery i nagrody w konkursach. Jego unikatowe dzieła znajdują się w zbiorach muzeów w Polsce (Narodowe we Wrocławiu, Mazowieckie w Płocku, Zakład Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu). W kolekcji jeleniogórskiego muzeum znajduje się 55 obiektów szklanych oraz trzy jego rysunki. Artysta zapisał się w historii jako świetny rysownik i grafik, a przede wszystkim jako jedyny w swoim czasie twórca szkła, pracujący w trudnej i wymagającej wiele poświęcenia technice trawienia. Pochowano jest na cmentarzu w Karpaczu.
4. **Roman Niegosz** (ur. 10.06.1950 w Sobieszowie, zm. 1.05.1995 w Jeleniej Górze), technik, działacz społeczny i związkowy, poseł na Sejm X kadencji. Od 1980 r. działacz NSZZ „Solidarność” rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa. Uczestniczył w przygotowaniu wniosku o rejestrację związku. Członek Krajowej Komisji Porozumiewawczej (1980-1981). W stanie wojennym internowany (do 23 grudnia 1982). Następnie działał w podziemiu, organizował pomoc osobom represjonowanym. Zaprzysiężony członek „Solidarności Walczącej” (1983-1986), uczestnik Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze (1983–1989). Organizator struktury „Solidarności” w województwie jeleniogórskim i w Karkonoskim Parku Narodowym (1983-1989). W latach 1989–1991 poseł na Sejm kontraktowy z ramienia Komitetu Obywatelskiego. Brał udział w tworzeniu Solidarności Pracy. Po zakończeniu kadencji zrezygnował z działalności politycznej. Człowiek niezłomny i prawy.

5. **Władysław Czyszczon**, ur. 1941 Łętownia na Podhalu, zm. 15.11.2015 Jelenia Góra – artysta związany ze szkłem artystycznym, absolwent Wydziału Ceramiki i Szkła w PWSSP we Wrocławiu, członek Związku Artystów Plastyków. Współpracował z różnymi hutami w Polsce, głównie z hutą „Julia” w Piechowicach oraz w Stroniu Śląskim, Radomsku i Tarnowie. Od 1967 r., jako nauczyciel rysunku szklarskiego, a później rysunku, malarstwa i projektowania, pracował w Liceum Plastycznym w Cieplicach. W 2012 r. odznaczony Srebrnym Medalem Zasłużony Kulturze *Gloria Artis* – nadanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Maciejowa

Generałowie polskich sił zbrojnych na Zachodzie w czasie II wojny światowej:

1. **Władysław Anders**, ur. 11.08.1892 Błonie, zm. 12.05.1970 Londyn; polski generał i polityk; uczestnik I wojny światowej w kawalerii rosyjskiej, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wrócił do kraju i wstąpił do Wojska Polskiego: szef sztabu Armii Wielkopolskiej w Postaniu Wielkopolskim, dowódca 15 pułku Ułanów Wielkopolskich w wojnie polsko-bolszewickiej; dowódca różnych jednostek w wojnie polsko-niemieckiej 1939 r.; dostał się do niewoli sowieckiej; przewieziony do moskiewskiego więzienia NKWD, poddany śledztwu; zwolniony w 1941 r. po wybuchu wojny niemiecko-bolszewickiej; twórca Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR; następnie dowódca I Korpusu Polskiego na Zachodzie, zasłynął w walkach we Włoszech: Monte Cassino, Bolonia, Ankona. Po 1945 r. na emigracji.
2. **Stanisław Maczek**, ur. 31.03.1892 Szczercz k. Lwowa, zm. 11/12/1994 Edynburg, generał Wojska Polskiego, kawaler Orderu Orła Białego, honorowy obywatel Holandii; żołnierz I wojny światowej, służąc m.in. w austriackich jednostkach strzelców alpejskich zdobył stopień porucznika; po uzyskaniu przez Polskę niepodległości walczył w wojnie polsko-ukraińskiej i polsko-bolszewickiej, w czasie II Rzeczypospolitej organizował wojska pancerne, w wojnie polsko-niemieckiej 1939 r. dowodził 10 Brygadą kawalerii, zadając ciężkie starty jednostkom niemieckim, następnie przez Węgry udał się do Francji, gdzie walczył w kampanii 1940 r., po czym udał się do Wielkiej Brytanii, gdzie w 1942 r. objął dowództwo 1 Dywizji Pancernej, z którą w latach 1944-1945 przeszedł zwycięski szlak bojowy od Normandii, poprzez słynną bitwę pod Falaise, wyzwalał wiele miast holenderskich, zdobył bazę Krigsmarine w Wilhelmsgaven. Przez komunistów pozbawiony polskiego obywatelstwa (przywrócone w 1989 r.), resztę życia spędził na obczyźnie. Generał, który nie przegrał żadnej bitwy. Bohater Polski, Anglii i Holandii.

Z upoważnienia Dyrektora Archiwum Państwowego we Wrocławiu

Kierownik Oddziału w Jeleniej Górze

Ivo Łaborewicz

